

Onko Suomi turvassa?

Katsaus Suomen turvallisuusympäristöön

Matti Pesu, YTT, vanhempi tutkija, Ulkopoliittinen instituutti

Aktuaaritoiminnan kehittämissäätiön syyskokous

17.11.2025

Miksi aiheesta on syytä puhua?

- Kansainvälinen järjestys murroksessa
- Sääntöpohjainen järjestelmä horjuu
- Voimapolitiikka ja suurvaltakamppailu vahvistuvat
- Venäjän sota Ukrainassa muuttaa Euroopan turvallisuutta pysyvästi
- Kysymys: *Miten Suomi turvataan?*

Pohjois-Euroopan turvallisuustilanne

- Itämeren ja Arktisen alueen sotilaallinen ja geostrateginen merkitys kasvaa
- Naton ja Venäjän rajapinta siirtynyt Pohjois-Eurooppaan
- Suomen ja Ruotsin jäsenyydet lisänneet ”strategista selkeyttä”
-> Nato vahvistaa alueellista jalansijaansa
- Logistiset reitit, kriittinen infra ja meriyhteydet korostuvat

Venäjä uhkana

- Venäjä kokee olevansa *eksistentiaalisessa kamppailussa* lännen kanssa
 - Radikalisoiko sota länsivastaista missiota?
- Sotilaallinen kyky heikentynyt, mutta ei poissulje painostusta
- Hybridivaikuttaminen jatkuvaa ja pitkäkestoista
- Minne Venäjän strateginen katse kääntyy sodan jälkeen?

Suomi ja Yhdysvallat

- Suomen ja Yhdysvaltojen kahdenvälinen suhde on hyvä mutta Washingtonin sitoutuminen Eurooppaan epävarmempaa
- Henkilövetoinen diplomaattinen suhde
- Naton taakanjakoa uudistetaan voimallisesti
- Kysymys: miten Suomi ja Eurooppa varautuvat Yhdysvaltain jalansijan ja tuen heikentymiseen?

Pohjoismainen yhteistyö

- Jaetut uhkakuvat ja turvallisuuskoktriinit ennennäkemättömän yhtenäisiä
- Pohjoismaat keskeisiä niin vaihtoehto A:lle (Nato toimii kuin pitää) ja vaihtoehto B:lle (Nato ei toimi kuin pitää)
- Yhteistyötä nostetaan laadullisesti uudelle tasolle
 - Sotilaallinen läsnäolo
 - Infrastruktuurihankkeet
- Hyödyntämätöntä potentiaalia

Kansallinen puolustus

- Ukrainan sota osoittanut, että Suomen kaltainen valtio ei voi täysimittaisessa sodassa pärjätä ilman ulkoista tukea
- Puolustusmenoja ollaan nostamassa ennennäkemättömälle tasolle
 - Vuonna 2020 3.3 miljardia euroa
 - 2029 menot todennäköisesti 9.3 miljardia
- Suomalaisen hyvinvointivaltiomallin painopiste siirtymässä hyvinvointipalveluiden tuottamisesta kovan turvallisuuden tuottamiseen
- Naton linjausten mukaan 2035 liittolaisten tulisi käyttää 5 prosenttia (3,5 + 1,5) puolustukseen

Kokonaisturvallisuus ja resilienssi

- Epävakaassa kansainvälisessä tilanteessa erityisen tärkeää varmistaa Suomen kyky sietää erilaisia häiriö- ja kriisitilanteita
- Kriisinkestävä yhteiskunta luo myös sotilaallisen maanpuolustuksen toimintaedellytykset
- Käytännössä resilienssi korostuminen merkitsee vastuun ja toimijuuden hajauttamista valtiolta kansalaisyhteiskunnalle ja yksityiselle sektorille
- ”Armeijat voittavat taisteluista, yhteiskunnat sotia”

Onko Suomi turvassa?

- **Kyllä — suhteellisesti ottaen.**
 - Ei välitöntä sotilaallista uhkaa
 - Vahvat puolustusratkaisut ja liittolaissuhteet
 - Kansainvälisesti vahva asema
- **Mutta — turvan reunaehdot ovat horjumassa.**
 - Transatlanttisen suhteen epävarmuus
 - Venäjän aggressiivisuus jatkuu
 - Taloudelliset realiteetit kiristyvät